

DE STORE SKRIFTLIGE OPGAVER: DHO, SRO, SRP (2017-bekendtgørelsen)

Indholdsfortegnelse

1G: Dansk-historie-opgaven (DHO)	2
DHO: Elevens selvevaluering og tjekliste.....	4
DHO: Vejledernes feedback (feedforward til SRO i 2g).....	5
DHO: Skabelon til talepapir til forsvar	6
2G: Studieretningsopgaven (SRO)	7
SRO: Elevens selvevaluering og tjekliste	9
SRO: Vejledernes feedback (feedforward til SRP i 3g)	10
SRO: Skabelon til talepapir til forsvar	11
3G: Studieretningsprojektet (SRP)	12
SRP: Hvad skal du medbringe til vejledning og forsvar?	14
SRP: Skema til vejledning.....	15
SRP: Tjekliste til skriveprocessen.....	16
SRP: Skabelon til talepapir til symposion og forsvar	17
SRP: Skema til peer-feedback (symposion)	18
Alle opgaverne: struktur	19
Alle opgaverne: henvisninger og fodnoter (formalia)	21
Alle opgaverne: litteraturliste (formalia)	22

1G: Dansk-historie-opgaven (DHO)

Formål og kompetencer

Dansk-historie-opgaven i 1g er en øvelse i at skrive større faglige opgaver og lære de regler at kende, der gælder for akademiske opgaver, f.eks. om dokumentation og kildehenvisninger. Det betyder, at du i denne opgave vil træne at kunne:

- Tilrettelægge dit arbejde, planlægge og disponere din tid.
- Besvare en stillet opgaveformulering fyldestgørende. Opgaveformuleringen fastlægger opgavens fokus, og du skal besvare alle dele i den.
- Omformulere en opgaveformulering til et undrende, tværfagligt hv-spørgsmål, altså en problemformulering, der fungerer som kompas for opgaven.
- Arbejde på forskellige taksonomiske niveauer. Opgaveformuleringerne er bygget taksonomisk op, dvs. fra redegørelse til analyse til diskussion / perspektivering; altså en bevægelse fra det konkrete til det abstrakte og selvstændige.
- Arbejde selvstændigt, fagligt og metodisk med tekster og kilder ved hjælp af tekstanalyse (dansk). og historisk metode (historie), herunder kildekritiske overvejelser - også i forbindelse med brug af materialer fra internettet.
- Finde, udvælge og dokumentere brug af relevant litteratur.
- Bruge kilder, herunder citatteknik, kildehenvisninger og noteapparat.
- Kende forskel på inspiration og plagiat (se <http://www.stopplagiat.nu/>).
- Skrive argumenterende ud fra analytisk arbejde med faglige tekster.
- Skrive klart, korrekt, sammenhængende og læsevenligt og arbejde med feedback.
- Strukturere en længere tekst bl.a. vha. afsnitsinddeling og forbinderord.
- Formulere en indledning, der præsenterer projektet, de centrale problemstillinger og vækker læserens interesse.
- Formulere en konklusion, der sammenfatter din undersøgelse.
- Lave en anvendelig og korrekt opstillet litteraturliste.

Om opgaveprocessen

- Du skal aflevere opgaven for at gå videre i 2g.
- Opgaven skrives i forbindelse med et fælles forløb mellem dansk og historie i løbet af foråret i 1g.
- Du får udleveret opgaveformuleringer af dine lærere og skal vælge én, hvorefter du selv skal afgrænse dit emneområde og finde relevant sekundærmateriale.
- Opgaven skal skrives individuelt, men I må gerne samarbejde i grupper om samme emne.
- Der afsættes skrive dage, hvor du kan få vejledning og arbejde med opgaven på skolen.
- Du skal følge retningslinjerne for formalia som angivet i denne folder.

Opgavens indhold

Dansk-historie-opgaven indeholder følgende elementer i denne rækkefølge (se også s. 18-19):

1. Forside med navn, klasse, opgaveformulering og samlet antal sider (det totale antal anslag divideret med 2400). Opgaven skal være på 5-8 sider ekskl. forside, indholdsfortegnelse, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. En side er 2400 anslag inkl. mellemrum. Brug linjeafstand 1,5.
2. Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit og sidetal, der svarer til afsnittene inde i opgaven (brug indholdsfortegnelsesfunktionen i Word).
3. Indledning.
4. Besvarelse af selve opgaven, opdelt i meningsfulde afsnit med overskrifter.

5. Konklusion.
6. Litteraturliste, som svarer præcist til kildehenvisningerne i opgaven – se s. 22.
7. Eventuelle bilag, f.eks. tekster, kilder (evt. bare uddrag), billeder, som du har analyseret.

Selvevaluering og tjekliste

Du skal udfylde nedenstående selvevalueringsskema under og efter arbejdet med DHOen. Det elektroniske Word-dokument, du skal udfylde, er i mappen: "De store skriftlige opgaver". Skemaet skal hjælpe dig til at reflektere over, hvad du skal huske under skrivningen, og hvad du skal have fokus på i SROen i 2g. Efter du har afleveret opgaven, men inden du går op til det mundtlige forsvar, skal du uploade skemaet elektronisk under den opgave, som hedder: "Selvevaluering DHO". Det skal medbringes til SRO-vejledning i 2g.

Forsvar / årsprøve

Efter du har afleveret opgaven, skal du til en mundtlig årsprøve, hvor du skal fremlægge opgaven. I skal eksaminere hinanden i små grupper, og I har læst hinandens opgaver inden. Hver elev holder et oplæg på ca. 8 minutter ud fra nedenstående skabelon til et talepapir (s. 6). Med udgangspunkt i opgavekonklusionen skal du komme ind på overvejelser om valg af materiale / tekster, arbejdsproces og metodiske forskelle og ligheder mellem fagene, og hvordan du har grebet tekstanalysen og kildekritikken an. Derefter stiller de andre elever deres spørgsmål til opgaven, som er forberedt hjemme. Vejlederne supplerer med spørgsmål.

Feedback og karakter

Efter prøven får du fremadrettet feedback fra vejlederne ud fra nedenstående skema. Selvevaluering og feedback på opgaven fra vejlederne danner udgangspunkt for SRO-vejledningen i 2g, hvorfor du skal have begge dele med til første SRO-vejledning og selv overveje, hvad du skal være særligt opmærksom på undervejs. Når alle i klassen har været oppe til DHO-årsprøven, får du en samlet karakter for opgaven og det mundtlige forsvar på Lectio.

DHO: Elevens selvevaluering og tjekliste

Du skal udfylde dette selvevalueringsskema under og efter arbejdet med DHOen. Efter du har afleveret opgaven, men inden du går op til det mundtlige forsvar, skal du uploade skemaet elektronisk under den opgave, som hedder: "Selvevaluering DHO". Det skal medbringes til første SRO-vejledning i 2g.

Førskrivefasen	JA	NEJ	DELVIST
Kan du lave en problemformulering (ET undrende hv-spørgsmål), der fungerer som kompas for opgaven?			
Planlægger du din tid og sætter delmål?			
Kommer du tidligt i gang med research, så du kan stille konkrete spørgsmål under vejledningen?			
Ved du, hvordan du skal finde materiale og vurdere dets brugbarhed?			
Kommer du hurtigt i gang med at skrive, også mens du researcher?			
Får du lavet en disposition for opgaven, inden du går i gang med at skrive?			
Skrivefasen			
Overholder du de deadlines, du / vejlederne har sat, så du ikke laver det meste i sidste øjeblik?			
Kan du holde koncentrationen i længere tid uden at lave overspringshandlinger?			
Er du opmærksom på de taksonomiske niveauer undervejs, f.eks. forskellen på redegørelse og analyse?			
Bruger du citater i din argumentation; nærlæses de og knyttes de til faglige pointer?			
Får du besvaret alle elementer i opgaveformuleringen (vha. fagenes metoder)?			
Kan du arbejde tværfagligt med de to deltagende fags metoder og faglige begreber, sådan at metoderne supplerer hinanden?			
Kan du skrive en indledning, der både præsenterer kontekst, begrundes undersøgelsen og din problemformulering og vækker læserens interesse (tragtformen)?			
Kan du skrive en konklusion, der besvarer din problemformulering, opsummerer de vigtigste resultater og afrunder opgaven (omvendt tragtform)?			
Efterskrivefasen			
Får du læst korrektur flere gange? Har du styr på tegnsætning og retskrivning?			
Kan du skabe sammenhæng i opgaven, f.eks. vha. afsnitsinddeling, forbinderord og en rød tråd?			
Har du styr på formalia for henvisninger (fodnoter), og har du tjekket både omfang og opstilling?			
Kan du lave en korrekt, alfabetisk opstillet litteraturliste, og har du tjekket den?			
Kan du lave en automatisk indholdsfortegnelse i Word, og har du husket sidetal?			
Har du tjekket, at opgavens omfang er 5-8 sider à 2400 anslag, 1,5 linjeafstand (ekskl. forside, indholdsfortegnelse, fodnoter, litteraturliste, eventuelle bilag)?			
Opsummer selv kort styrker og svagheder:			
- Hvad er de stærkeste sider ved din opgave og din arbejdsproces?			
- Hvad vil du gerne være bedre til / mere opmærksom på fremadrettet i arbejdet med din SRO?			

DHO: Vejledernes feedback (feedforward til SRO i 2g)

Den skriftlige opgave	OBS	OK	Godt
Indledning			
Tragtform, fra kontekst/baggrund til den konkrete undersøgelse			
Relevans, appetitvækker			
Slutter med (problemformuleret, tværfaglig, undrende) hv-problemformulering			
Arbejdet med materialet i HISTORIE			
Valg af materiale			
Citater og nærlæsning			
Fagtermer, faglig argumentation, metode			
Delkonklusioner			
Arbejdet med materialet i DANSK			
Valg af materiale			
Citater og nærlæsning			
Fagtermer, faglig argumentation, metode			
Delkonklusioner			
Taksonomier (Bloom)			
Redegørende			
Analyserende			
Diskuterende / vurderende / perspektiverende			
Metodiske overvejelser			
Hvordan arbejder fagene (hver for sig og sammen)?			
Konklusion			
Besvarelse af problemformulering			
Omvendt tragtform (fra den konkrete undersøgelse til videre konsekvenser / perspektiver)			
Formalia			
Opgavens omfang (5-8 sider à 2400 anslag, 1,5 linjeafstand)			
Struktur, sammenhæng og afsnitsinddeling			
Henvisninger (fodnoter: opstilling og omfang)			
Litteraturliste (opstilling og omfang)			
Sprog			
Korrekthed (retskrivning, syntaks)			
Tegnsætning			
Præcision			
Det mundtlige forsvar			
Mundtligt oplæg (8-10 minutter)			
Struktur			
Faglige og metodiske overvejelser			
Væsentligste resultater			
Faglig dialog			
Valg af materiale / tekster			
Metodiske overvejelser			
Tværfaglige overvejelser			
Spørgsmål stillet til resten af gruppen (som del af den faglige dialog)			

Kort opsamlende vejlederkommentar og formulering af 2-3 fokuspunkter til SRO:

DHO: Skabelon til talepapir til forsvar

Til DHO-årsprøven skal I eksaminere hinanden i små grupper, hvor I har læst hinandens opgaver inden. Hver elev holder et oplæg på ca. 8 minutter ud fra nedenstående skabelon til et talepapir. Derefter stiller de andre elever deres spørgsmål til opgaven, som er forberedt hjemme. Vejlederne supplerer.

1. Indledning
Kort indledning om sagen, relevans, din problemformulerings fokus: hvad har du undersøgt og hvorfor?
2. Problemstillinger og delkonklusioner
- Projektets centrale problemstillinger, vigtigste delkonklusioner og resultater. - Vær konkret og begrund ved at henvise til dit materiale og ved at anvende faglige begreber. Medbring fire kopier af et ark med citater, eksempler, evt. billedmateriale, samt fagtermer, som du kan pege på og forklare ud fra. - Husk et print af opgaven til dig selv, da du bliver spurgt om konkrete elementer i den. - Begrund også gerne dit valg af materialer: hvad bidrager dine tekster og kilder med til undersøgelsen?
3. Metoder
Fagenes metoder: hvordan har du undersøgt sagen? Hvad kan fagene DA og HI bidrage med til undersøgelsen? Hvilke faglige begreber er relevante for din undersøgelse, hvordan og hvorfor?
4. Tværfaglighed
Hvordan har fagenes metoder arbejdet sammen til belysning af problemet fra flere sider? Hvad kan det ene fag, som det andet ikke kan; hvad kan fagene, når man kombinerer dem? Denne del kan evt. gemmes til dialogen.
5. Konklusion
Overordnet konklusion og sammenfatning af din undersøgelse, evt. videre konsekvenser og perspektiver. Hvis du er kommet frem til noget nyt, som du har arbejdet videre med siden afleveringen (stofområder, materialer, tekster, forsøg, artikler, teorier – medbring!), evt. en revideret konklusion i lyset af det nye stof, kan du fremføre det her.
6. Dialog
Svarene til spørgsmålene i den efterfølgende dialog kan du forberede ved at overveje yderligere belæg og eksempler til ovenstående punkter. Hvis du ikke når dem alle sammen i oplægget, kan du flette dem ind i dialogen. Her kan du også pege på uklarheder i opgaven, men reflekter og begrund og giv et bud på faglige løsninger i stedet for at tale projektet ned!

2G: Studieretningsopgaven (SRO)

Formål

I 1g gjorde du dig nogle erfaringer med skriveproces, litteratursøgning og opbygning af en større skriftlig opgave. Disse erfaringer skal du trække på i SROen ved at overveje de kommentarer, du fik fra vejlederne i 1g samt dit eget selvevalueringskema, inden du går i gang: hvad skal du være særligt opmærksom på undervejs? I forhold til DHOen er nogle af de nye ting i SROen, at du skal skrive i mindst ét studieretningsfag, at du skal lave en projektbeskrivelse, at du skal inddrage basale videnskabsteoretiske begreber, og at du skal lave et kort resumé af opgaven.

Om opgaveprocessen og vejledning

- Du skal aflevere opgaven for at gå videre i 3g.
- Opgaven skrives i forbindelse med et fælles forløb mellem de involverede fag i løbet af 2g.
- Opgaven skal skrives i mindst et studieretningsfag.
- Opgaven skal skrives individuelt, men I må gerne samarbejde i grupper om samme emne.
- Du får udleveret opgaveformuleringer af dine vejledere og skal vælge én, hvorefter du selv skal afgrænse dit emneområde og finde relevant sekundærmateriale.
- Der afsættes skrive dage, hvor du kan få vejledning og arbejde med opgaven på skolen.
- Til første vejledning skal du medbringe både dit DHO-selvevalueringskema og det feedbackskema, du fik af vejlederne efter DHO-årsprøven.
- I løbet af vejledningen skal du ud fra den valgte opgaveformulering lave:
 - En projektbeskrivelse, der afgrænser den faglige problemstilling ved at angive:
 - Hvad der skal undersøges.
 - Hvilke materialer, der tænkes inddraget.
 - Hvilke faglige metoder, der forventes benyttet, herunder også basale videnskabsteoretiske begreber.
 - En problemformulering formuleret som ET undrende tværfagligt hv-spørgsmål, der fungerer som kompas for opgaven. Du skal besvare dette spørgsmål i konklusionen.
- Du skal følge retningslinjerne for formalia som angivet i denne folder.

Opgavens indhold

SROen indeholder følgende elementer i denne rækkefølge (se også s. 18-19):

1. Forside med navn, klasse, opgaveformulering og samlet antal sider (det totale antal anslag divideret med 2400). Omfanget er 6-10 sider ekskl. forside, resumé, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. En side er 2400 anslag inkl. mellemrum. Dette kan dog være anderledes i de naturvidenskabelige fag (spørg dine vejledere). Brug linjeafstand 1,5.
2. Resumé på dansk (ca. 10-20 linjer), der indeholder en præsentation af projektets centrale problemstilling, de væsentligste resultater og konklusioner. Det skrives i nutid/førnutid som ET sammenhængende afsnit.
3. Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit og sidetal, der svarer til afsnittene inde i opgaven (brug indholdsfortegnelsesfunktionen i Word).
4. Indledning.
5. Besvarelse af selve opgaven, opdelt i meningsfulde afsnit med overskrifter. Du kan vælge at lave et separat metode-/videnskabsteoriafsnit, eller dette kan integreres løbende i besvarelsen.
6. Konklusion.
7. Litteraturliste, som svarer til kildehenvisningerne i opgaven (se s. 22).
8. Eventuelle bilag, f.eks. tekstuddrag, grafer, statistikker, illustrationer o.l., som du har anvendt.

Selvevaluering og tjekliste

Du skal udfylde nedenstående selvevalueringsskema både under og efter arbejdet med SROen. Det elektroniske dokument, du skal udfylde, er i mappen: "De store skriftlige opgaver". Skemaet skal hjælpe dig til at reflektere over, hvad du skal huske under skrivningen, og hvad du skal have fokus på, både mens du skriver SRO i 2g og SRP i 3g. Efter du har afleveret opgaven, men inden du går op til det mundtlige forsvar, skal du uploade skemaet elektronisk under den opgave, som hedder: "Selvevaluering SRO". Du skal have medbringe det til første SRP-vejledning i 3g.

Forsvar / årsprøve

Efter du har afleveret opgaven, skal du til en mundtlig årsprøve, hvor du skal fremlægge opgaven. I skal eksaminere hinanden i små grupper, og I har læst hinandens opgaver inden, ligesom til DHO-årsprøven. Hver elev holder et oplæg på 8-10 minutter ud fra nedenstående skabelon til et talepapir (s. 11). Med udgangspunkt i opgavekonklusionen og centrale problemstillinger skal du komme ind på overvejelser om valg af materiale, arbejdsproces, metodiske forskelle og ligheder mellem fagene, samt basale videnskabsteoretiske overvejelser (se f.eks. bogen *Vidensmønstre*). Derefter stiller de andre elever deres spørgsmål til opgaven, som er forberedt hjemme. Vejlederne supplerer med spørgsmål.

Feedback og karakter

Efter prøven får du fremadrettet feedback fra vejlederne ud fra nedenstående skema. Selvevaluering og feedback på opgaven fra vejlederne danner udgangspunkt for SRP-vejledningen i 3g, hvorfor du skal have begge dele med til første SRP-vejledning og overveje, hvad du skal være opmærksom på. Når alle i klassen har været oppe til SRO-årsprøven, får du en samlet karakter for opgaven og det mundtlige forsvar på Lectio. Karakteren tæller også med i standpunktskarakteren i de fag, som du skriver i.

SRO: Elevens selvevaluering og tjekliste

Du skal udfylde dette selvevalueringsskema under og efter arbejdet med SROen. Efter du har afleveret opgaven, men inden du går op til det mundtlige forsvar, skal du uploade skemaet elektronisk under den opgave, som hedder: "Selvevaluering SRO". Efter forsvaret får du feedback fra dine vejledere. Det skal medbringes til første SRP-vejledning i 3g.

Førskrivefasen	JA	NEJ	DELVIST
Får du brugt både din egen selvevaluering og lærernes feedback fra DHOen konstruktivt?			
Kan du lave en projektbeskrivelse, der afgrænser den faglige problemstilling ved at angive: 1) hvad der skal undersøges, 2) hvilke materialer, der skal inddrages, 3) hvilke faglige metoder, der skal benyttes?			
Kan du ud fra din projektbeskrivelse og vejledernes opgaveformulering lave en problemformulering (ET undrende tværfagligt hv-spørgsmål), der fungerer som kompas for opgaven?			
Kommer du tidligt i gang med research, så du kan stille konkrete spørgsmål under vejledningen? Deltager du aktivt i vejledningsprocessen?			
Ved du, hvordan du skal finde materiale og vurdere dets brugbarhed?			
Planlægger du din tid og sætter delmål? Kommer du hurtigt i gang med at skrive, også mens du researcher?			
Får du lavet en disposition for opgaven, inden du går i gang med at skrive?			
Skrivefasen			
Overholder du de deadlines, du / vejlederne har sat, så du ikke laver det meste i sidste øjeblik?			
Kan du holde koncentrationen i længere tid uden at lave overspringshandlinger?			
Er du opmærksom på de taksonomiske niveauer undervejs (Bloom eller SOLO)?			
Får du besvaret alle elementer i opgaveformuleringen (vha. fagenes metoder)?			
Kan du arbejde tværfagligt med de deltagende fags metoder og faglige begreber, sådan at metoderne supplerer hinanden? Får du brugt videnskabsteoretiske begreber (se bogen <i>Vidensmønstre</i>)?			
Kan du skrive en indledning, der både præsenterer kontekst, begrundet undersøgelsen og vækker læserens interesse (tragtformen)?			
Kan du skrive en konklusion, der besvarer din problemformulering, opsummerer de vigtigste resultater og afrunder opgaven (omvendt tragtform)?			
Efterskrivefasen			
Har du skrevet et resumé på dansk på 10-20 linjer (ET sammenhængende afsnit), der sammenfatter projektets problemstillinger og de væsentligste konklusioner (placeres inden indholdsfortegnelsen)?			
Har du læst korrektur flere gange? Har du styr på tegnsætning og retskrivning?			
Har du skabt sammenhæng i opgaven, f.eks. vha. afsnitsinddeling, forbinderord og en rød tråd?			
Har du styr på formalia for henvisninger (fodnoter), og har du tjekket både omfang og opstilling?			
Har du lavet en korrekt, alfabetisk opstillet litteraturliste, og har du tjekket den?			
Har du lavet en overskuelig indholdsfortegnelse (brug funktionen i Word)?			
Har du tjekket, at opgavens omfang er 6-10 sider à 2400 anslag, 1,5 linjeafstand (ekskl. resumé, forside, indholdsfortegnelse, fodnoter, litteraturliste, eventuelle figurer, tabeller, bilag, o.l.)?			

Opsummer selv kort styrker og svagheder:
- Hvad er de stærkeste sider ved din opgave og din arbejdsproces?
- Hvad vil du gerne være bedre til / mere opmærksom på fremadrettet i arbejdet med din SRP?

SRO: Vejledernes feedback (feedforward til SRP i 3g)

Den skriftlige opgave				OBS	OK	Godt
Indledning						
Tragtform, fra kontekst/baggrund til den konkrete undersøgelse						
Relevans, appetitvækker						
Slutter med (problemformuleret, tværfaglig) problemformulering						
Arbejdet med materialet i FAG 1						
Valg af materiale						
Fagtermer, faglig argumentation, metode						
Delkonklusioner						
Arbejdet med materialet i FAG 2						
Valg af materiale						
Fagtermer, faglig argumentation, metode						
Delkonklusioner						
Taksonomier (SOLO)	Fag 1	Fag 2	Taksonomier (Bloom)			
Førstrukturel (ingen forståelse)			Redegørende			
Enkelstrukturel (overfladeforståelse)			Analyserende			
Flerstrukturel (overfladeforståelse)			Diskuterende / vurderende			
Relationel (dybdeforståelse)						
Abstrakt (dybdeforståelse)						
Metodiske overvejelser						
Hvordan arbejder fagene (hver for sig og sammen)?						
Hvordan anvendes basale videnskabsteoretiske begreber?						
Konklusion						
Besvarelse af problemformulering						
Omvendt tragtform (fra undersøgelsen til videre konsekvenser)						
Formalia						
Opgavens omfang (6-10 sider à 2400 anslag, 1,5 linjeafstand)						
Struktur, sammenhæng og afsnitsinddeling						
Henvisninger (fodnoter: opstilling og omfang)						
Litteraturliste (opstilling og omfang)						
Sprog						
Korrekthed (retskrivning, syntaks)						
Tegnsætning						
Præcision						
Det mundtlige forsvar						
Mundtligt oplæg (8-10 minutter)						
Struktur						
Faglige overvejelser						
Væsentligste resultater						
Faglig dialog						
Valg af materialer						
Metodiske overvejelser og videnskabsteori						
Tværfaglige overvejelser						
Spørgsmål stillet til resten af gruppen (som del af den faglige dialog)						

Kort opsamlende vejlederkommentar og formulering af 2-3 fokuspunkter til SRP:

SRO: Skabelon til talepapir til forsvar

Til SRO-årsprøven skal I eksaminere hinanden i små grupper, hvor I har læst hinandens opgaver inden. Hver elev holder et oplæg på ca. 10 minutter ud fra nedenstående skabelon til et talepapir. Derefter stiller de andre elever deres spørgsmål til opgaven, som er forberedt hjemme. Vejlederne supplerer.

1. Indledning
Kort indledning om sagen, relevans, din problemformulerings fokus: hvad har du undersøgt og hvorfor?
2. Problemstillinger og delkonklusioner
Projektets centrale problemstillinger, vigtigste delkonklusioner og resultater. - Vær konkret og begrund ved at henvise til dit materiale og ved at anvende faglige begreber. Medbring fire kopier af et ark med citater, eksempler, figurer, o.l., samt fagtermer, som du kan pege på og forklare ud fra. - Husk også et print af opgaven til dig selv, da du bliver spurgt om konkrete elementer i den. - Begrund også dit valg af materialer: hvad bidrager dine tekster og kilder med til undersøgelsen?
3. Metoder og videnskabsteori
Fagenes metoder, herunder basale videnskabsteoretiske overvejelser (se <i>Vidensmønstre</i>): - Hvordan har du undersøgt sagen? - Hvad kan fagene bidrage med til undersøgelsen? - Hvilke faglige og videnskabsteoretiske begreber er relevante for din undersøgelse, hvordan og hvorfor?
4. Tværfaglighed
Hvordan har fagenes metoder arbejdet sammen til belysning af problemet fra flere sider? Hvad kan det ene fag, som det andet ikke kan; hvad kan fagene, når man kombinerer dem? Denne del kan evt. gemmes til dialogen.
5. Konklusion
Overordnet konklusion og sammenfatning af din undersøgelse, evt. videre konsekvenser og perspektiver. Hvis du er kommet frem til noget nyt, som du har arbejdet videre med siden afleveringen (stofområder, materialer, tekster, forsøg, artikler, teorier – medbring!), evt. en revideret konklusion i lyset af det nye stof, kan du fremføre det her.
6. Dialog
Svarene til spørgsmålene i den efterfølgende dialog kan du forberede ved at overveje yderligere belæg og eksempler til ovenstående punkter. Hvis du ikke når dem alle sammen i oplægget, kan du flette dem ind i dialogen. Her kan du også pege på uklarheder i opgaven, men reflekter og begrund og giv et bud på faglige løsninger i stedet for at tale projektet ned!

3G: Studieretningsprojektet (SRP)

Formål

I din SRP får du mulighed for at vise, at du selvstændigt kan lave en akademisk opgave med en flerfaglig problemstilling inden for et selvvalgt område med tilknytning til din studieretning. Når du kommer til SRP'en i sidste halvdel af 3g, har du trænet alle de grundlæggende kompetencer, som du skal bruge, for du har jo skrevet DHO og SRO! Disse erfaringer skal du trække på ved at overveje den feedback, du fik fra SRO-vejlederne i 2g, samt dit eget SRO-selvevalueringsskema, inden du går i gang: hvad skal du være særligt opmærksom på undervejs? Det eneste nye i forhold til SRO'en er, at du nu selv skal udarbejde en projektbeskrivelse, som dine vejledere kan lave en opgaveformulering ud fra, hvor du under SRO'en lavede en projektbeskrivelse ud fra vejledernes opgaveformulering. Her er du altså selv med til at udforme opgaven fra starten!

Formelle krav og fagvalg

- Du skal aflevere opgaven for at blive student.
- Opgaven skal skrives individuelt.
- Som hovedregel skrives der i to fag med vægt på fagligt samspil. Mindst et af fagene skal være et studieretningsfag og mindst et af fagene skal være på A-niveau. Hvis altså et af de to fag er et studieretningsfag, som du har på A-niveau, er der ingen yderligere krav til det andet fag, som således kan være f.eks. et B- eller C-niveau-fag, et ikke-studieretningsfag eller et afsluttet fag. Valget af fagkombination skal dog altid kunne understøtte den faglige problemstilling, og begge fag skal kunne bidrage meningsfuldt til besvarelsen.
- Opgaven skal opfylde såvel fagspecifikke som tværgående faglige krav, samt et krav om fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over den daglige undervisning i mindst et af fagene. Du må gerne tage udgangspunkt i tidligere forløb i undervisningen og bruge den faglige viden, du allerede har om et område. Hvis oplysninger, citater eller lignende fra et afsluttet arbejde indgår i opgaven, skal det behandles som enhver anden kilde med kildehenvisning, så det tydeligt fremgår, at det ikke er udarbejdet som en del af studieretningsprojektet.
- Du skal følge retningslinjerne for formalia som angivet i denne folder.

Vejledningsprocessen

- Studieretningsprojektet udarbejdes i løbet af to uger (10 skoledage) inden for perioden 1. marts til 15. april og har en samlet varighed af 50 timer.
- I løbet af perioden bliver du sat i gang med opgaven gennem fælles introduktion, workshops og oplæg, hvor du kan overveje fagvalg. Faglærerne vil også orientere om opgaven.
- Efter endeligt fagvalg får du to individuelle vejledninger, hvor begge faglærere er til stede.
- Til første vejledning skal du medbringe både dit SRO-selvevalueringsskema og det feedbackskema, du fik af vejlerne efter SRO-årsprøven, så I kan få afklaret, hvad du skal være opmærksom på. Derudover skal du medbringe mindst to nedskrevne projektforslag (ideer til emner, fokus, materiale, se skema s. 15).
- Til anden vejledning skal du medbringe en foreløbig projektbeskrivelse, der afgrænser den faglige problemstilling ved at angive: 1) hvad der skal undersøges, 2) hvilke materialer, der tænkes inddraget, 3) hvilke faglige metoder, der forventes benyttet, herunder også basale videnskabsteoretiske begreber?
- Senest en uge efter anden vejledning skal du sende endelig projektbeskrivelse, samt problemformulering (ét undrende hv-spørgsmål, der fungerer som kompas for opgaven).

- På baggrund af din projektbeskrivelse får du udleveret en opgaveformulering af dine vejledere i starten af skriveperioden.
- Der afsættes skrive dage, hvor du kan få vejledning og arbejde med opgaven på skolen. Noget af tiden skal du være til stede på skolen.
- I modsætning til DHOen og SROen skal du ikke aflevere en selvevaluering, men det er en god idé at bruge nedenstående tjekliste til skriveprocessen undervejs, både før, under og efter skrivningen, så du minder dig selv om gode arbejdsvaner og får alle elementer med i opgaven. Du kan evt. udfylde den sammen med en god skrivemakker, og du bør vise den til dine vejledere undervejs.

Opgavens indhold

SRPen indeholder følgende elementer i denne rækkefølge (se også s. 18-19):

1. Forside med navn, klasse, navn på vejlederne, opgaveformulering og samlet antal sider (det totale antal anslag divideret med 2400). Omfanget er 15-20 sider ekskl. forside, resumé, indholdsfortegnelse, noter, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. En side er 2400 anslag inkl. mellemrum. Dette kan dog være anderledes i de naturvidenskabelige fag (spørg dine vejledere). Brug linjeafstand 1,5.
2. Resumé på dansk (ca. 10-20 linjer), der indeholder en præsentation af projektets centrale problemstilling, de væsentligste resultater og konklusioner. Det skrives i nutid/førnutid som ET sammenhængende afsnit.
3. Indholdsfortegnelse med nummererede afsnit og sidetal, der svarer til afsnittene inde i opgaven (brug indholdsfortegnelsesfunktionen i Word).
4. Indledning.
5. Besvarelse af selve opgaven, opdelt i meningsfulde afsnit med overskrifter. Du kan vælge at lave et separat metode-/videnskabsteoriafsnit, eller dette kan integreres løbende i besvarelsen.
6. Konklusion.
7. Litteraturliste som svarer til kildehenvisningerne i opgaven (se s. 22).
8. Eventuelle bilag, f.eks. tekstuddrag, grafer, modeller, illustrationer o.l., som du har anvendt.

Symposion

Inden den mundtlige eksamen har du mulighed for at træne dit oplæg i små grupper under et såkaldt symposion. Gruppen giver dig peer-feedback ud fra nedenstående skema, så du kan videreudvikle dit oplæg og overveje styrker og svagheder i projektet, som du så kan komme ind på til eksamen. Du skal altså forberede dig til symposion, både for din egen og for din gruppes skyld.

Forsvar / eksamen

Efter du har afleveret opgaven, skal du til en mundtlig eksamen på ca. 30 minutter (uden forberedelsestid), hvor du skal fremlægge opgaven. Dette er en individuel prøve, hvor du skal holde et oplæg på ca. 10 minutter ud fra nedenstående skabelon til et talepapir. Med udgangspunkt i problemformuleringen og opgavekonklusionen skal du komme ind på centrale problemstillinger og de vigtigste konklusioner, samt overvejelser om valg af fag, materiale, arbejdsproces, metodiske forskelle og ligheder mellem fagene, samt videnskabsteoretiske begreber og overvejelser (se f.eks. bogen *Vidensmønstre*). Derefter følger en dialog med censor og en af dine vejledere, som til sammen repræsenterer begge fag. Du bliver spurgt om både opgaven og det mundtlige oplæg.

Bedømmelse og karakter

Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering af den skriftlige og mundtlige præstation til sammen ud fra følgende overordnede kriterier:

- De faglige mål i de fag, der indgår i studieretningsprojektet.
- Overensstemmelse mellem opgaveformulering og besvarelse.
- Problemstillingernes sværhedsgrad og kompleksitet, samt formidlingen af stoffet (skriftligt og mundtligt).
- Udvælgelse, inddragelse, bearbejdning, vurdering og perspektivering af relevant fagligt stof.
- Udvælgelse, anvendelse og kombination af viden og metoder fra de anvendte fag, herunder faglig indsigt og fordybelse i nye områder, samt evne til at foretage metodiske, tværfaglige og basale videnskabsteoretiske overvejelser.
- Hvis dit projekt omfatter innovative løsningsforslag, indgår også din evne til at udvikle og vurdere løsningsforslag i bedømmelsen, f.eks. begrundelse for forslagens værdi for andre og hvordan det tilfører den konkrete sammenhæng noget nyt.
- Hvis du kun skriver i ét fag, skal du kunne argumentere for det.
- Studieretningsprojektet indgår i din samlede studentereksamen med vægten 2.

SRP: Hvad skal du medbringe til vejledning og forsvar?

1. Workshop
Du skal ikke medbringe noget, men tænk over mulige emner og fagkombinationer inden, så du kan stille konkrete spørgsmål til lærerne.
2. Første vejledning
- Printet SRO-selvevaluering. - Printet SRO-lærerfeedback. - Mindst to nedskrevne projektforslag (ideer til emner, fokus, materiale – se skema s. 15).
3. Anden vejledning
- Foreløbig projektbeskrivelse til godkendelse (en kort afgrænsning af den faglige problemstilling): a) hvad der skal undersøges og analyseres, b) hvilke materialer, der tænkes inddraget, c) hvilke faglige metoder, der forventes benyttet. - Senest en uge efter anden vejledning skal du sende endelig projektbeskrivelse, samt problemformulering (et undrende hv-spørgsmål, der fungerer som kompas for opgaven).
4. Yderligere vejledning i skriveperioden
Vejledningen består af klassesetimer, gruppeskrivning og gruppevejledning, skriveværksted, evt. eksperimentelt arbejde, samt korte perioder hvor de respektive vejledere er til stede. Vejlederne må ikke bedømme dit produkt.
5. Symposium (efter aflevering, inden forsvar)
- Talepapir (fire print) med fokus på problemformulering, undersøgelsen, metoder, resultater (se s. 17). - Ark (fire print) med citater, eksempler, figurer, tabeller fra opgaven, som gør det nemt at følge dit oplæg. - Peer-feedbackark (et print), som din gruppe kan udfylde til dig (se s. 18).
6. Forsvar (eksamen)
- Et print af opgaven til dig selv, så du selv kan slå ned på vigtige dele undervejs. - Tre print af dit talepapir (se skabelon s. 17). - Tre print af papir med centrale citater, fagtermer, begreber, billeder, figurer, tabeller, o.l. som du kan inddrage undervejs.

SRP: Skema til vejledning

Udfyld og medbring det relevante skema til hver vejledning og tag noter, mens du lytter!

Første vejledning
Medbring printet SRO-selvevaluering + lærerfeedback fra SRO + to nedskrevne projektforslag
Fokuspunkter fra SRO – formuler selv 3-5 ting, som du skal være særligt opmærksom på undervejs:
1
2
3
4
5
Projektforslag 1
Emne:
Fokus / problem:
Materiale:
Projektforslag 2
Emne:
Fokus / problem:
Materiale:
Kommentarer fra vejlederne (dine egne noter fra vejledningen)

Anden vejledning
Foreløbig projektbeskrivelse til godkendelse (en kort afgrænsning af den faglige problemstilling):
a) hvad skal undersøges og analyseres:
b) hvilke materialer tænkes inddraget:
c) hvilke faglige metoder forventes benyttet:
d) mulig problemformulering (ET undrende, tværfagligt hv-spørgsmål):
Kommentarer fra vejlederne (dine egne noter fra vejledningen)
Senest en uge efter anden vejledning skal du sende endelig projektbeskrivelse, samt problemformulering (ET undrende, tværfagligt hv-spørgsmål, der fungerer som kompas for opgaven) til dine vejledere.

Endelig projektbeskrivelse
Navn, klasse, fag:
a) hvad skal undersøges og analyseres:
b) hvilke materialer tænkes inddraget:
c) hvilke faglige metoder forventes benyttet:
d) mulig problemformulering (ET undrende, tværfagligt hv-spørgsmål):

SRP: Tjekliste til skriveprocessen

Du skal ikke aflevere dette skema, men hvis du kigger på det før, under og efter skrivningen, kan du bruge det som en tjekliste over de elementer, der skal med i opgaven, og aspekter, du skal være opmærksom på undervejs.

Førskrivefasen	X
Får du brugt både din egen selvevaluering og lærernes feedback fra SROen konstruktivt? Tag disse med til første vejledning.	
Har du lavet en projektbeskrivelse, der afgrænser den faglige problemstilling ved at angive: 1) hvad der skal undersøges, 2) hvilke materialer, der tænkes inddraget, 3) hvilke faglige metoder, der forventes benyttet?	
Har du ud fra din projektbeskrivelse lavet en problemformulering (ET undrende, tværfagligt hv-spørgsmål), der fungerer som kompas for opgaven?	
Kommer du tidligt i gang med din research, så du kan stille konkrete spørgsmål under vejledningen? Deltager du aktivt i vejledningsprocessen; medbringer du konkrete ideer og materialer?	
Er du kritisk over for dit materiale (troværdighed, brugbarhed)?	
Planlægger du din tid og sætter delmål? Kommer du hurtigt i gang med at skrive, også mens du researcher?	
Har du lavet en disposition for opgaven, inden du går i gang med at skrive?	
Skrivefasen	
Overholder du de deadlines, som du / vejlederne har sat, så du ikke laver det meste i sidste øjeblik?	
Holder du koncentrationen i længere tid uden at lave overspringshandlinger (sluk for telefon og sociale medier)?	
Er du opmærksom på de taksonomiske niveauer undervejs (Bloom eller SOLO)?	
Får du besvaret alle elementer i den udleverede opgaveformulering (vha. fagenes metoder)?	
Arbejder du tværfagligt med de deltagende fags metoder og faglige begreber, sådan at metoderne supplerer hinanden? Får du brugt videnskabsteoretiske begreber (se <i>Vidensmønstre</i>)?	
Har du skrevet en indledning, der både præsenterer kontekst, begrundet undersøgelsen og vækker læserens interesse (tragtformen)?	
Har du skrevet en konklusion, der besvarer din problemformulering, opsummerer de vigtigste resultater og afrunder opgaven (omvendt tragtform)?	
Efterskrivefasen	
Har du skrevet et resumé på dansk på 10-20 linjer (ET sammenhængende afsnit), der sammenfatter projektets problemstillinger, de væsentligste resultater og konklusioner (placeres inden indholdsfortegnelsen)?	
Får du læst korrektur flere gange? Har du tjekket tegnsætning og retskrivning?	
Har du skabt sammenhæng i opgaven, f.eks. vha. logisk afsnitsinddeling, forbinderord og en rød tråd?	
Har du styr på formalia for henvisninger (fodnoter), og har du tjekket både omfang og opstilling? Svarer de til titlerne på din litteraturliste, så det er nemt for læseren at finde kilderne?	
Har du lavet en korrekt, alfabetisk opstillet litteraturliste, og har du tjekket den?	
Har du lavet en overskuelig indholdsfortegnelse (brug funktionen i Word)?	
Har du tjekket, at opgavens omfang er 15-20 sider à 2400 anslag, 1,5 linjeafstand (ekskl. forside, resumé, indholdsfortegnelse, fodnoter, litteraturliste, eventuelle figurer, tabeller, bilag, o.l.)?	

SRP: Skabelon til talepapir til symposium og forsvar

Til SRP-forsvaret skal du bruge din træning fra DHOen og SROen og forberede et oplæg på 10 minutter, som præsenterer projektets centrale problemstillinger og de vigtigste konklusioner, samt overvejelser om anvendelse af faglige metoder, herunder basale videnskabsteoretiske overvejelser. Derefter følger en dialog med censor og vejleder. Du har mulighed for at træne dit oplæg til symposiet, der foregår i små grupper, som giver dig peer-feedback inden eksamen.

1. Indledning
Kort indledning om sagen, relevans, din problemformulerings fokus: hvad har du undersøgt og hvorfor? Du kan allerede her præsentere svaret på din problemformulering, altså din konklusion, og så begynde at forklare hvordan du er kommet frem til svaret.
2. Metoder og videnskabsteori
Fagenes metoder, herunder basale videnskabsteoretiske overvejelser (se <i>Vidensmønstre</i>): - Hvordan har du undersøgt sagen? - Hvad kan fagene bidrage med til undersøgelsen? - Hvilke faglige og videnskabsteoretiske begreber er relevante for din undersøgelse, hvordan og hvorfor?
3. Problemstillinger og delkonklusioner
Projektets centrale problemstillinger, vigtigste delkonklusioner og resultater. - Vær konkret og begrund ved at henvise til dit materiale og ved at anvende faglige begreber. Medbring tre kopier af et ark med citater, eksempler, figurer o.l., samt fagtermer, som du kan pege på og forklare ud fra. - Husk også et print af opgaven til dig selv. - Begrund dit valg af materialer: hvad bidrager dine tekster og kilder med til undersøgelsen?
4. Evt. innovation
Hvis projektet omfatter innovative løsningsforslag, skal du begrunde og vurdere løsningsforslagets værdi for andre, herunder hvordan det tilfører den konkrete sammenhæng noget nyt. Du kan vælge at lægge mest vægt på undersøgelsen af problemet (det faglige fokus for projektet), på udviklingen af løsningsforslaget eller på vurderingen af løsningsforslaget.
5. Tværfaglighed
Hvordan har fagenes metoder arbejdet sammen til belysning af problemet fra flere sider? Hvad kan det ene fag, som det andet ikke kan; hvad kan fagene, når man kombinerer dem? Hvorfor har du valgt disse fag? Denne del kan evt. gemmes til dialogen.
6. Konklusion
Overordnet konklusion og sammenfatning af din undersøgelse, evt. videre konsekvenser og perspektiver. Hvis du er kommet frem til noget nyt, som du har arbejdet videre med siden afleveringen (stofområder, materialer, tekster, forsøg, artikler, teorier – medbring!), evt. en revideret konklusion i lyset af det nye stof, kan du fremføre det her.
7. Dialog
Svarene til spørgsmålene i den efterfølgende dialog kan du forberede ved at overveje yderligere belæg og eksempler til ovenstående punkter. Hvis du ikke når dem alle sammen i oplægget, kan du flette dem ind i dialogen. Her kan du også pege på uklarheder i opgaven, men reflekter og begrund og giv et bud på faglige løsninger i stedet for at tale projektet ned!

SRP: Skema til peer-feedback (symposion)

Dette skema skal udfyldes i de små grupper, hvor I øver jeres oplæg inden SRP-forsvar. Gruppen har IKKE læst SRPerne, så det er vigtigt at medbringe kopier af talepapiret og et ark med væsentlige belæg, citater, eksempler, figurer, o.l. på, så alle kan følge med. Efter hver fremlæggelse udfylder gruppen dette feedback-ark, gerne med eksplicitte skriftlige kommentarer. Forklar eleven, der fremlagde, hvad I mener med dem: hvad fungerer godt, og hvad kan gøres bedre? Alle skal have et udfyldt feedback-ark med hjem.

Mundtligt oplæg (8-10 minutter)	OK	OBS
Struktur (er det nemt at følge fra indledning og problemformulering til hvordan man vha. fagenes metoder kommer frem til sine konklusioner?)		
Metodisk bevidsthed og fagbegreber, herunder også belæg i materialet		
Væsentligste resultater / delkonklusioner		
Tværfaglige overvejelser (kan gemmes til dialogen)		
Dialog med gruppen (8-10 minutter)		
Uddybning af sag og problemformulering (problembaseret, undrende, tværfaglig)		
Uddybning af og begrundelser for valg af materialer		
Uddybning af fagenes metoder og hvordan undersøgelsen er blevet foretaget, herunder tværfagligt samspil		
Uddybning af delkonklusioner og hovedkonklusion		
Refleksioner over styrker og svagheder i projektet		
Opsummerende fra gruppen: hvad skal eksaminanden arbejde med inden forsvaret?		

Alle opgaverne: struktur

Opgaven bør udformes sådan, at den kan læses af andre end dig selv og dine vejledere. Der lægges ved bedømmelsen stor vægt på, at opgaven er klar og overskuelig, både i opstillingen og i den sproglige udarbejdelse. De følgende punkter er derfor vigtige og skal optræde i denne rækkefølge i opgaven.

Forside. På opgavens forside skal du oplyse navn og klasse, opgavens emne og den opgaveformulering, du har fået, samt fag og navn på vejlederne. Angiv også samlet antal anslag og sidetal: det totale antal anslag divideret med 2400, men ekskl. forside, indholdsfortegnelse, litteraturliste, kildehenvisninger og bilag. En side er 2400 anslag inkl. mellemrum; brug linjeafstand 1,5. Efter den officielle forside, som udleveres af vejlederne, må du også gerne selv tilføje en mere kreativ, illustreret forside, hvis du har lyst.

Resuméet (kun SRO, SRP) på 10-20 linjer skal komme mellem forsiden og indholdsfortegnelsen. Det er ET sammenhængende afsnit, der opridser projektets centrale problemstilling, de væsentligste resultater og konklusioner. Det skrives i nutid/førnutid.

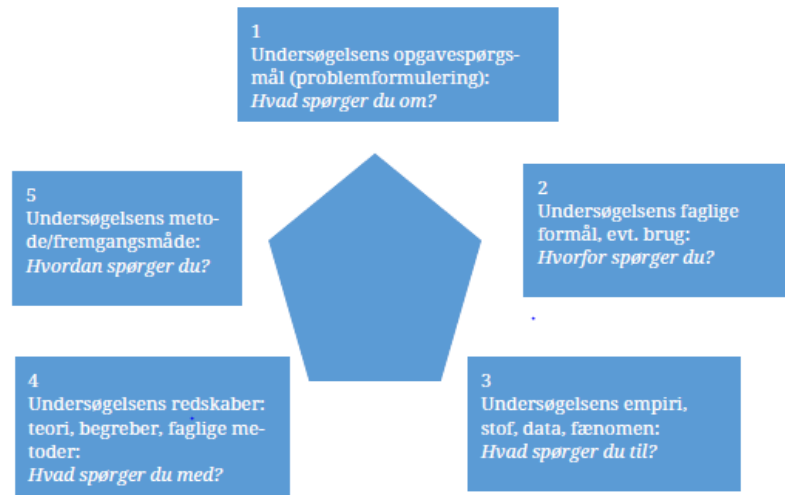
Indholdsfortegnelse over hoved- og underafsnit, der svarer til tydelige og gerne nummererede overskrifter inde i selve opgaven. Brug indholdsfortegnelsesfunktionen i Word e.l. Der skal angives sidetal for, hvor hvert afsnit begynder inde i opgaven. Husk derfor at sætte sidetal på i nederste højre hjørne af hver eneste side, lige fra titelblad til litteraturliste og bilag.

Indledningen bør opbygges som en tragt, der ridser konteksten og emnet op, før den zoomer ind på de specifikke problemstillinger, der behandles og hvilke metoder, der bruges, evt. også materiale. Du skal formulere et undrende, tværfagligt hv-spørgsmål, som du bruger som kompas i opgaven, altså en problemformulering. Husk også at motivere valget af emne – hvorfor er det interessant og relevant? I de store skriftlige opgaver må du i modsætning til almindelige afleveringer gerne anvende metasætninger, som "Opgaven vil handle om...", "Analysen vil behandle..." o.l. Disse fungerer som vejvisere for læseren (og dig selv) og gør en meget lang tekst mere overskuelig.

Afsnit. Opgaven bør være klart opdelt i hovedafsnit, der omhandler opgavens delemner med en præcis overskrift, der dækker indholdet (dvs. ikke bare "Redegørelse"). Kapitlerne må gerne være inddelt i underafsnit, men pas på med at bryde opgaven for meget op i hoved- og underafsnit med en masse overskrifter, så du mister den røde tråd. Sørg for, at **overskrifterne** er anbragt på samme måde på siden til afsnit af samme slags, sådan at alle **HOVEDOVERSKRIFTER** er ens, og alle **Afsnitoverskrifter** er ens, gerne nummererede. Du behøver ikke starte på en ny side, når du starter på et nyt afsnit. Omvendt bør overskrifter ikke stå alene nederst på siden uden den tekst, som de hører sammen med.

Du skaber god struktur ved tydeligt at indikere et fokus for hvert afsnit, f.eks. i den første sætning (emnesætninger). Derefter følger en faglig argumentation, der udfoldes vha. fagtermer, belæg, citater, eksempler, kildehenvisninger (se s. 21). Til sidst afrundes med en tydelig pointe eller delkonklusion. Afsnittet skal altså nødvendigvis have en vis længde, og man laver kun nyt afsnit, når man skifter emne. Tænk også over, hvordan hvert afsnit hænger sammen med det forrige og efterfølgende, så du hjælper læseren på vej vha. sproglige overgange og sikrer den røde tråd gennem hele opgaven.

I dine afsnit skal du overveje, hvor meget plads du bruger på de forskellige taksonomiske niveauer: det redegørende skal fylde mindst. I alle tre opgaver er det en god ide at lave et afsnit om metoder og videnskabsteori, men dette kan også løbende flettes ind i opgaven. Mens du skriver, kan du overveje spørgsmålene i opgavens pentagon, så du ikke mister fokus:



Konklusionen skal sammenfatte resultaterne af din undersøgelse og besvare den problemformulering, som du har brugt som kompas for opgaven. Til sidst skal du runde af, f.eks. ved at vende tilbage til de hovedlinjer og sammenhænge, du omtalte i indledningen og overveje videre konsekvenser eller perspektiver (omvendt tragtform). Afslut gerne med noget interessant, så man husker opgaven!

Litteraturlisten skal omfatte alle (men kun) de kilder, du anvender i opgaven. Den er alfabetisk opstillet efter forfatterefters navn. Husk at følge formalia på s. 22 nøje!

Eventuelle bilag kan være tekstuddrag, grafer, modeller, illustrationer, statistikker, o.l. Overvej, om mindre tabeller o.l. skal stå inde i opgaven for at gøre det nemmere for læseren. Brug kun relevante illustrationer, dvs. om forhold, som behandles direkte i din opgave. Bilag tæller ikke med i det samlede sidetal.

Alle opgaverne: henvisninger og fodnoter (formalia)

I de større skriftlige opgaver er det et krav, at du dokumenterer, hvorfra du har de oplysninger, som du ikke selv har fremstillet. Dvs. du skal konsekvent lave henvisninger til din primær- og sekundærlitteratur, gerne flere på hver side. Dine henvisninger skal svare til din litteraturlistes fortegnelse over benyttet materiale, så man overalt i teksten kan se, hvor du har de pågældende oplysninger fra. Du behøver ikke dokumentere almen viden. Hvis du er i tvivl, kan du kigge her: <http://www.stopplagiat.nu>. Kildehenvisningerne sikrer dig mod at komme til at overtræde eksamensbekendtgørelsen, hvor det hedder:

Besvarelsen skal være eksaminandens egen og selvstændige besvarelse... Hvis der under eller efter en prøve opstår formodning om, at en eksaminand uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp, ... har udgivet en andens arbejde for sit eget eller har anvendt eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, indberettes dette til institutionen. Bliver formodningen bekræftet, ... skal institutionen bortvise eksaminanden fra den pågældende prøve.¹

Kildehenvisninger gælder ikke blot helt konkrete ting som talmateriale, modeller, grafiske fremstillinger, illustrationer og citater, men også parafraser, hvor du formulerer indholdet af en tekst med dine egne ord (og uden sproglig afsmitning fra forlægget); altså alt hvad der ikke er dine egne tanker og ideer. Pas på, at du ikke laver citatmosaik - en god regel er primært at anvende citater, hvis du ikke selv kan formulere indholdet med dine egne ord, eller hvis der er særlige sproglige nuancer i citatet, der skal med og analyseres. Citater skal vælges med omhu og bruges til noget - ikke bare fylde i opgaven. Derfor skal du også nøje overveje, hvor lange citater, du vil bruge. Hvis du bruger citater på fire linjer eller længere, skal du rykke citatet ind, så det står for sig selv, som citatet fra bekendtgørelsen ovenfor - og uden citations-tegn. Prøv at veksle mellem parafraser og citater af varierende længde. Når du citerer, så citer korrekt, dvs. brug citationstegn ("..."), ikke kursiv, og skriv ordret af! Hvis du udelader ord, skal du bruge ellipse... (tre punktummer). Hvis du ændrer noget inde i et citat for at få det til at passe ind i din egen tekst, f.eks. pronominer eller endelsen på et verballed, markeres det med klammer: "Brandes men[er], at problemer bør sættes under debat".

I de humanistiske fag kan du have arbejdet med parentetiske litteraturhenvisninger, men i de større skriftlige opgaver skal du bruge **fodnoter**, som står nederst på siden - ligesom på denne side. Bemærk at henvisninger i fodnoter ikke tæller med i det samlede antal sider. Fodnoterne laver du således.²

Første gang du henviser til en bog, artikel, hjemmeside eller andet, skal du gengive samtlige bibliografiske data, som de står i litteraturlisten. Det vil sige forfatterens fulde navn, tekstens titel, udgivelsessted, forlag og årstal, og tallet på siden, hvor du har fundet dine oplysninger.³ Næste gang du henviser til samme tekst, skal du kun angive efternavn, årstal og sidetal, således.⁴

I forbindelse med henvisninger til internetsider skal du første gang tydeligt angive sitets afsender, titlen på den specifikke side, og datoen for lokalisering. Det er altså ikke nok bare at kopiere et link ind i noten.⁵

Bemærk, at fodnoter primært bør bruges til litteraturhenvisninger og ikke til uddybende forklaringer for at spare plads. Opgaven skal kunne læses og forstås, uden at læseren behøver at læse fodnoterne, og mange uddybende fodnoter skaber en rodet og usammenhængende opgave.

¹ Retsinformation. "Eksamensbekendtgørelsen § 20 stk. 1-2". Retsinformations hjemmeside, 2016. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx>. Set 26/10 2017.

² Ebbesen, Klaus. *Fortidsminderegistrering i Danmark*. København: Fredningsstyrelsen, 1985, s. 35.

³ Koch, Hal. *Hvad er demokrati?* København: Gyldendal, 1945, s. 7.

⁴ Koch, 1945, s.9-10.

⁵ Udenrigsministeriet. "Den danske indsats i Afghanistan 2008-2012". Udenrigsministeriets hjemmeside, 2008. Set 3/9 2010. <http://www.netpublikationer.dk>.

Alle opgaverne: litteraturliste (formalia)

Litteraturlisten er en liste over de bøger, tekster og andre kilder, der er benyttet i opgaven, opstillet alfabetisk efter forfattereftersnavn. Du skal IKKE opdele listen efter materialetyper! Selvstændigt udgivne bøger, aviser, tidsskrifter *kursiveres*, mens artikler, noveller, digte, sange står i "citationstegn" uden kursivering. Listen skal være fuldstændig, men lad være med at angive kilder, som du ikke bruger i opgaven. For hver kilde skal du angive nøjagtige oplysninger på følgende måde (vær konsekvent):

Bøger:

Forfattereftersnavn, Fornavn. *Titel*. Trykkested: forlag, udgivelsesår.

Gleick, James. *Chaos: Making a New Science*. New York: Penguin, 1987.

Dele af en bog (digt, novelle, kapitel):

Forfattereftersnavn, Fornavn. "Titel på digt/novelle/kapitel". *Titel på bog/antologi*. Evt. navn på redaktør.
Trykkested: forlag, udgivelsesår. Sidetal.

Burns, Robert. "Red, Red Rose." *100 Best-Loved Poems*. Red. Philip Smith. New York: Dover, 1995. 26-27.

Månson, Per. "Marxisme". *Klassisk og moderne samfundsteori*. Red. Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen. København: Hans Reitzels Forlag, 1996. 135-154.

Avis- og tidsskriftsartikler (gælder også artikler fundet på nettet):

Forfattereftersnavn, fornavn. "Titel". *Avisens navn*, dato for udgivelse. Sidetal (hvis muligt). Link, hvis du har teksten fra en avis på nettet, samt hvornår du kiggede på siden.

Poniewozik, James. "TV Makes a Too-Close Call". *Time Magazine*, 20-11-2000. 70-71.

Rehling, David. "Den unge læser, der købte Ditlevsen og Søndersby". *Information*, 23-7-2011.
<http://www.information.dk/274104>. Set 11-12-2017.

Materiale fra internet (artikler, hjemmesider, videoer, podcasts, o.l.):

Navn på redaktør / forfatter (hvis muligt). "Titel". *Hjemmeside*, dato for udgivelse. Internetadresse. Hvornår du kiggede på siden. Det er IKKE nok bare at kopiere et link ind i din liste!

Bjerre, Rasmus. "Psyko". *Third Ear*, nr. 016, 4-3-2011. <http://thirdear.dk/arkiv/psyko/>. Hørt 15-01-2018.

McGonigal, Jane. "Gaming and Productivity". *YouTube*, uploadet af Big Think, 3-7-2012.
www.youtube.com/watch?v=mkdzy9bWW3E. Set 22-01-2018.

Munk, Anne Kirstine. "En Glorie af Letsind: Om Agnes Henningsen". *Litteratursiden.dk*, 1-3-2009.
<http://www.litteratursiden.dk/artikler/en-glorie-af-letsind>. Set 20-3-2015.

Udenrigsministeriet. "Den danske indsats i Afghanistan 2008-2012". *Udenrigsministeriets hjemmeside*, 2008. <http://www.netpublikationer.dk>. Set 3-9-2017.